

Allakkiaq

Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissut

Allakkat ulluat: 20-07-2021
Suliap normua: 2016-311
Allagaatip iisarnaataa: 14900667

Aallaqqaasiut

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oqarasuaat: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Umiarsuit atorunnaakkat eqqakkanik avatangiisinut mingutsitsisartunik navianartunillu imaqarajupput. Naalagaaffiit Peqatigiit Imarsiornermut kattuffiata (IMO) umiarsuarnik isumannaatsumik isaterisarnissaq pillugu Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissut 2009-imi akueraa. Nunani tamalaani isumaqatigiissummi umiarsuarnut aammalu isaterinernut suliffeqarfinnut piumasaqaateqartoqarpoq, aammalu inuit avatangiisillu pitsaanerusumik illersorneqarnissaat qulakkeerneqarluni. Danmarkip Kalaallit Nunaannut nunamut akisussaaffeqarfimmut tunuarsimaarfeqartumik nunani tamalaani isumaqatigiissut akuerisimavaa.

Naliliisoqarpoq Kalaallit Nunaata nunani tamalaani isumaqatigiissut pisariitsumik akuerisinnaagaa. Tamatumunnga pissutaavoq kalaallit umiarsuaasa angisuut Kalaallit Nunaata imartaata avataani angalanerminni nunani tamalaani isumaqatigiissummi maleruagassanik naammassinnereertarnerat, aammalu umiarsuarnik angisuunik Kalaallit Nunaanni isaterinissamik inerteqquteqarnerup atuutsinneqalerneratigut, umiarsuarnik angisuunik isaterisarneq pillugit nunani tamalaani isumaqatigiissummi piumasaqaatit naammassineqarsinnaasut. Taamaattumik taamatut aalajangiinissaq piareersarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Tunnngaviusoq

Nunarsuarmi umiarsuarnik isaterinerit 70 %-ii tikillugit nunani allani ingerlanneqartarpoq aammalu amerlanertigut avatangiisinut isumannaallisaanikkullu illersorneqarsinnaanngitsumik ingerlanneqartarluni. Umiarsuarnik isaterisarnerup ajornartorsiutaanera aaqiiviginiarlugu nunarsuarmi maleruagassanik pisariaqartitsisoqarmat, Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissutip suliarinissaa IMO-p aalajangiussimavaa.

Nunani tamalaani isumaqatigiissut suli atuutilinngilaq. Minnerpaamik nunat 15-it nunarsuarmi niuffagiutit 40 %-iinik pigisaqartut nunani tamalaani isumaqatigiissummut akuersinerisa kingorna ukiut marluk qaangiunneranni atuutilissaaq. Maannakkorpiaq nunat 15-it nunarsuarmi niuffagiutit 29,62 %-iinik pigisaqartut nunani tamalaani isumaqatigiissut akuerisimalerpaat. Nunat

arfineq marlussaattut Danmarkip nunani tamalaani isumaqatigiissut ulloq 14. juuli 2017 akueraa.

Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissutip atuutilersimanera apeqqutaatinnagu EU-p umiarsuarnik isaterisarneq pillugu peqqussut, nunani tamalaani isumaqatigiissummi maleruagassanik malinniffiusoq, akuerisimavaa. Kalaallit Nunaat nunani tamalaani isumaqatigiissummi suli tunuarsimaarfeqaraluartoq, peqqussut danskit umiarsuaataannut aammalu ilaatigut kalaallit umiarsuaataannut atuuppoq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaannut tunuarsimaarfeqarnermi taamaallaat Kalaallit Nunaata imartaa ilaatinneqarpoq, kalaallit umiarsuai Kalaallit Nunaata imartaata avataani angalatillugit, umiarsuarnik isaterinernut peqqussut atuulluni. Danskit oqartussaasuisa oqaloqatigineqareerneranni paasineqarpoq, danskit umiarsuaasa Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut (ilanngullugit umiarsuit kalaallit aappalaartuannik atuillutik angalasut) peqqussut naammassisimassagaat, peqqussummi piumasaqaataasoq. Suliaqarnermi kalaallit umiarsuaasa immani ammaannartuni angalalerniarlutik, taamaalilluni piumasaqaatit nunani tamalaani isumaqatigiissummi maleruagassanut naapertuuttut maannakkut naammassisimasussaareerpaat.

Nunani tamalaani maleruagassani umiarsuit 500 sinnerlugit usitussuseqartut (BT), nunat tamalaat imartaanni angalasut pineqartunut ilaatinneqarput. Umiarsuit taakkua atortussanut navianartunut allattuiffeqarnissaat kiisalu atortussanut navianartunut allattuiffimmik nunani tamalaani isumaqatigiissummut naapertuuttumik suliarineqarsimasumik takutitsisumik akuersissummik allagartaqarnissaat, maleruagassani piumasaqaatigineqarpoq. Umiarsuit aamma ukiut tallimakkaarlugit akuersissummik allagartartaaqqittartussaapput. Isaterisoqassappat tamanna sioqqullugu umiarsuaq naggataatigut isaterinissamut akuersissummik allagartalerneqartussaavoq.

2020-imi kalaallit umiarsuai 500 BT sinnerlugit angissusillit 26-iupput. Umiarsuarnit taakkunanga 24-it annertunerusumik annikinnerusumilluunniit immani ammaannartuni angalasassasut naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu Kalaallit Nunaannut tunuarsimaarfeqaraluartoq, nunani tamalaani isumaqatigiissummi piumasaqaatit naammassisimanissaannik pisussaaffeqartussaallutik. Umiarsuit marluk sinneri, Kalaallit Nunaata iluaniinnaq angalasartut, nunani tamalaani isumaqatigiissummi maleruagassani pineqartunut ilaatinneqassanngillat.

Umiarsuarnik isaterinermut suliffeqarfinnut nunani tamalaani isumaqatigiissummi maleruagassanut tunngatillugu, kalaallit amutsivii umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik isaterisartut, nunani tamalaani isumaqatigiissummi piumasaqaatini pineqartunut ilaatinneqalissapput.

Kalaallit Nunaanni Aasianni, Nuummi, Qaqortumi aamma Sisimiuni amutsiveqarpoq. Nuummi amutsivik umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissuseqartunik tigusinissamut inissaqartitsisuni kisiartaavoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaata nunani tamalaani isumaqatigiissut akuerissappagu, aammalu

nunani tamalaani isumaqatigiissut atuutsinneqalissappat, Nuummi amutsivik kisimi kalluarneqarsinnaavoq. Amutsivik piffissap ingerlanerani umiarsuit nunani tamalaani isumaqatigiissummi pineqartut ikittuinnaat ilaannik isaterisussanngussappat, amutsivik nunani tamalaani isumaqatigiissummi peqqussutinik naammassinnittussanngorlugu aaqqissuunneqassaaq. Amutsivik umiarsuarnik isaterisarfirmut pilersaarummik, umiarsuarnik isaterisinnaanissamut piumasaqaataasumik, tunineqassaaq. Tamatuma saniatigut amutsivik nammineeeluni umiarsuarnut tunngassuteqartumik isaterinissamut pilersaarummik suliaqassaaq, oqartussanit akuersissuteqarfigineqartussamik. Amutsiviup isaterinermik suliaqartartutut avatangiisinut aamma sullivimmi avatangiisinut piumasaqaatit naammassisimasussaammagit, suliaqassaaq Iisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup aamma Sullivinnik Nakkutilliisut akornanni avinneqassasoq ilimanarpoq. Taamaattoq oqaatigineqassaaq, Nuummi amutsiviup umiarsuarnik 500 BT sinnerlugit angissusilinnik isaterisarnissaq kissaatigippagu aatsaat piumasaqaatit taakkua atuutissammata.

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup Nuummi Amutsivik attaveqarfigaa. Taakkua akissuteqarput, umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik isaterisarnissamik siunertaqaratik. Umiarsuarnik isaterinissamut annertuunik aningaasartuuteqarnissaq pisariaqartussaavoq aammalu isaterinermut akigititaaq akisuallaartussaalluni. Taamaattumik Nuummi Umiarsualiviup naatsorsuutigaa umiarsuit 500 BT sinnerlugu angissuseqartut allami isaterneqartassasut.

Taamaattumik inassutigineqarpoq umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik Kalaallit Nunaanni isaterisarnissaq inerteqqutigineqalissasoq. Taamaaliornermi umiarsuarnik isaterinermut suliffeqarfinnut nunani tamalaani isumaqatigiissummi piumasaqaatit atuutsilernissaat pinngitsoortinneqarsinnaavoq. Ilaatigut umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik isaterinissaq inerteqqutigilerlugu, Kalaallit Nunaata Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissut akuerissappagu, maleruagassanik pisariinnerusunik suliaqartoqarsinnaalissaaq. Tamatuma saniatigut allaffissornikkut suliaqassat nutaat, umiarsuit 500 BT sinnerlugu angissusillit isaterneqartarnerannut tunngassuteqartut, pinngitsoorneqarsinnaassapput.

Taamaattoq umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissuteqartunik isaterisarnissap siunissami kissaatigineqarsinnaanera sillimaffiginiarlugu, siunnersuutigineqarpoq inatsimmi immikkut ittumik akuersissuteqartarnermut maleruagassanik ilanngussisoqassasoq. Umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik isaterisarneq pillugu immikkut ittumik akuerineqarnissamut qinnuteqaateqartoqassagalarpat, immikkut ittumik akuersissuteqartarnermut maleruagassani taakkunani piumasaqaatinik naleqquttunik, Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanik qulakkeerinnittunik, aalajangersaasoqarsinnaassaaq.

Aningaasaqarnikkut sunniutaasussat

Naliliisoqarpoq, umiarsuarnik 500 BT sinnerlugu angissusilinnik isaterinissap inerteqqutigineqarnissaa aalajangiunneqassappat, Hong Kong-imi nunani tamalaani isumaqatigiissutip akuerineqarnera annertuunik aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu aningaasartuuteqarfiunngitsumik pisinnaassasoq.

Umiarsuarnik isaterisarneq pillugu danskit maleruagassaat atuuttut, umiarsuarnut Kalaallit Nunaata imartaanniit angalasunut, atuutereerput. Taamaalilluni nunani tamalaani isumaqatigiissutip akuerineqarnera, kalaallit umiarsuaannut 500 BT sinnerlugu angissusilinnut nutaanik piunnaasaqateqarnermik malitseqartussaangilaq.

Tamatuma saniatigut umiarsuarnik isaterisarnerup inerteqqutigineqarnera inuussutissarsiortunut annertuumik kinguneqartussaangilaq, tassami Kalaallit Nunaanni umiarsuarnik 500 BT-init anginerusunik isaterisarnissaq ilimanangimmat. Taamaattoq immikkut ittumik akuersissuteqartarnermut maleruagassiisoqassappat, siunissami umiarsuarnik isaterisoqarsinnaaneranut suli periarfissiisoqartussaavoq. Umiarsuit angisuut 500 BT sinnerlugu angissusillit siunissami isaterneqartarnissaannut Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut periarfissaarutitsinninnissaq tamatumani qulakkeerneqassaaq.

Allaffissornikkut annikitsunik aningaasartuuteqassaaq. Allaffissornikkut aningaasartuutit ilaatigut inatsisinik attuumassuteqartunik suliaqarnermut tunngassuteqarput. Taakkua Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup aningaasaqarnikkut killissaasa iluanniissasut naatsorsuutigineqarpoq. Umiarsuarnut allattuiffinnik aamma akuersissutinik allagartanik nakkutiginninnissaq pisariaqartinneqassappat, Namminersorlutik Oqartussat annertunerusunik aningaasartuuteqartussanngorsinnaapput. Taamaattoq aningaasartuutit annikitsuinnaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Med venlig hilsen

Karen Anne Arleth
Afdelingschef

Mette Skarregaard Pedersen
Departementschef